1998.ÉVI RUHÁZATI KÖZBESZERZÉSEK VÉGREHAJTÁSÁNAK KERESKEDELEMTECHNIKAI ÉS MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI TAPASZTALATAI

Bittner István [1]

Előzmények

A beszerzések központi szabályozására hivatott Közbeszerzési Törvény (továbbiakban Kbt.) 1995. november 01-i életbe lépésével az úgynevezett hadtáp anyagi és szolgáltatási közbeszerzések lebonyolítása a HM Beszerzési Hivatal kereskedelmi igazgatóságának alárendeltségébe szervezett 3.sz.Beszerzési Osztály feladatkörébe tartozik.

Az elmúlt években a hadtápszolgálatokon kívül az osztály részére jelentős megrendeléseket adtak a HM főosztályok, az egészségügyi csoportfőnök, valamint az alárendeltségébe tartozó intézetek, az anyagi-technikai főcsoportfőnök és a logisztikai főigazgató környezetvédelmi és őrzés-védelmi szolgáltatásokat érintően. Az előzőekben említett megbízások szerint a közbeszerzési eljárások lefolytatása során tanúsított szakszerű, precíz tevékenységével a hivatal tanújelét adta annak, hogy más, az alapító okiratban meg nem határozott területeken is képes a beszerzések szakszerű lebonyolítására.

A honvédelmi miniszter 9/1998. (HK 4.) utasításában szabályozta a Magyar Honvédség teljes vertikumára a közbeszerzések végrehajtásának rendjét. Központosított beszerzést a HM BH és a központosított ellátást biztosító szervek végezhetnek. A HM BH részére közös megállapodás alapján megbízást adhatnak a központi gazdálkodási jogkörrel rendelkező anyagnem felelős szolgálatfőnökök.

1.Dr. Bittner István alezredes, a hadtudományok kandidátusa, a HM Beszerzési Hivatal 3. Beszerzési Osztály, osztályvezetője

1.) Közbeszerzési eljárás kezdeményezése

Az MH ruházatiszolgálat - főnöke 1998.évi ruházati ellátással kapcsolatos beszerzéseket a Kbt. hatálya alatt tervezte végrehajtani. Ennek keretében megbízást adott a HM BH részére közbeszerzési eljárás lefolytatására 372 db különböző ruházati cikket érintően. Megbízásában meghatározta a közbeszerzési eljárás végrehajtásában résztvevő szakállományának körét, akik a Szolgálatfőnökség, valamint az MH Ruházati Ellátó Központ különböző beosztású szolgálati személyei közül kerültek kijelölésre.

1.1. Közbeszerzési eljárást befolyásoló körülmények

A megbízás vétele után a HM BH vezérigazgatója a közbeszerzés végrehajtására szakbizottságot jelölt ki, melybe szakértőket delegált a hivatal Kereskedelmi Igazgatóság, Közgazdasági Igazgatóság, Minőségbiztosítási Igazgatóság és a Ruházati Szolgálatfőnökség, valamit a Ruházati Ellátó Központ állományából, míg a jogtanácsost a vezérigazgatóság állományából jelölte ki.

1.1.1. Közbeszerzési eljárás ütemezése

A szakbizottság 1998. április 29-én történt első ülésén a különböző állománycsoportok beöltöztetésével kapcsolatos ellátási kötelezettség figyelembevételével került sor a beszerzések ütemezésére.

Ennek meghatározása során a szakértői bizottság **(továbbiakban szb.)** a Kbt. előírásai által kijelölt kényszerpályán végezte feladatát és kereste a megoldást az adott feladat végrehajtására. A szb. a beszerzési megbízás teljesítésével kapcsolatos különböző határidőket alapul véve hozta meg javaslatát. Így 1998. június 30-i teljesítési véghatáridővel 117 cikk vonatkozásában a Kbt. 70. § d./ pontja alapján közzététel nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárást kezdeményezett, míg december 05-i szállítási határidővel 255 cikk közbeszerzésére nyílt közbeszerzési eljárás megindítására tett javaslatot.

1.1.2. A kiadásra kerülő ajánlati felhívás és dokumentációval szemben támasztott főbb követelmények

1.1.2.1. Értékelés szempontjainak meghatározása

Kiemelten foglalkozott az szb. az ajánlatok értékelésének szempontjainak kialakításával, amely keretében az szb. tagjai hosszas viták után rögzítették az értékelési szempontokat fontossági sorrend szerint. Így első helyen szerepelt a műszaki követelményeknek való megfelelőség, második helyen az ajánlati ár, majd ezt követte a termékekre vonatkozó jótállások és megadott szállítási határidő teljesítési garanciái.

1.1.2.2. A kiadásra kerülő dokumentáció összeállítása

A bizottság további munkájában meghatározó szerepet játszott a Kbt. azon előírása, amely a beszerzés tárgyával kapcsolatban konkrét műszaki leírás, dokumentáció kiadását írja elő az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az ajánlatkérők részére. A közbeszerzéssel kapcsolatos dokumentáció összeállításához a különböző termékek műszaki leírását az MH RSZF intézkedése alapján az MH REK bocsátotta rendelkezésre.

Az előkészítés ezt követő időszakában a bizottságban résztvevő szakreferensek tevékenysége ketté vált, ugyanis egyszerre, egy időben készült az ajánlati felhívás és meghívó a közzététel nélküli tárgyalásos eljárásra, valamint az ajánlati felhívás nyílt közbeszerzési eljárásra.

A szakbizottság tagjai az első komoly problémával ebben az időszakban találkoztak, mivel az ajánlati felhívások és a meghívók elkészítése nem ütközött különösebb nehézségbe. A beszerzésekkel kapcsolatos dokumentációk összeállítása során kiderült, hogy a rendelkezésünkre bocsátott műszaki leírások a beszerezni kívánt termékek mintegy 40 %-ára vonatkoznak.

További egyeztetések után az MH Ruházati Ellátó Központ szakreferenseivel olyan álláspont kialakítása történt, mely következtében az ajánlati felhívásban rögzítésre került az a tény, hogy a mintadarabok elkészítése a pályázók részéről történhet műszaki leírás, vagy mintadarab alapján.

A műszaki leírások tartalmának ellenőrzése során számos termék vonatkozásában kiderült, hogy a műszaki leírások elavultak, pontatlanok, azok előírásai szerint kérdéses az adott termék legyártásának lehetősége.

A ruházatiszolgálat - főnök felé ez a probléma jelezve lett, aki elrendelte a műszaki leírások pontosítását a szakközegei részére.

A tárgyalásos közbeszerzési eljárásra kiadásra kerülő dokumentáció összeállításával kapcsolatban felmerült problémák miatt a szb. javaslatára a HM BH vezérigazgatója olyan döntést hozott, hogy a dokumentációt térítés nélkül bocsátja az ajánlattevők részére. Ugyanakkor feladatul szabta, hogy a nyílt közbeszerzési eljárással kapcsolatban kiadásra kerülő dokumentációt az ajánlati felhívás megjelenéséig a szakbizottság állítsa össze, illetve határozza meg annak ellenértékét.

A szb. e feladatnak eleget téve, figyelemmel a termékek széles körére és a műszaki leírások tartalmára, térítési díjat a következőkben határozta meg:

- alapdokumentáció, amely minden ajánlattevő részére kötelezően megvásárlásra kell hogy kerüljön, tartalmazta az ajánlattal kapcsolatos szerződéses feltételeket, valamint a minőségterv követelményeit, 5.000 Ft,
- a műszaki leírás 10 termékig cikkenként 5.000 Ft,
- a műszaki leírás 10 terméket meghaladóan cikkenként 3.000 Ft.

1.2. A tárgyalásos közbeszerzési eljárás résztvevőinek kiválasztása

Mivel a korábbi években a HM BH ruházati beszerzéseket nem eszközölt belföldi piacon, így központi cégnyilvántartásában ruházati cikkeket gyártó és forgalmazó cégek nem kerültek felvételre. Így a meghívottak körének meghatározásakor mindenek előtt az MH REK által megadott céglistára hagyatkozott az szb. Ugyanakkor a beszerzési megbízás kézhezvételétől folyamatos piackutatást végeztek a hivatal munkatársai és különböző cégnyilvántartásokból kiválasztották az adott termékek potenciális gyártóit, szállítóit. Az így kapott céglista pontosítása után a tárgyalásos közbeszerzési eljárásra 49 cég került meghívásra, melyből 29 vette át a dokumentációt térítés nélkül a megadott határidőn belül.

1.3. Következtetések

1.) Az ajánlati dokumentáció összeállítása során derült ki, hogy az MH REK által rendelkezésre bocsátott dokumentáció a megbízásban megadott termékek viszonylatában rendkívül hiányos. További pontosításokat kellett eszközölnie az szb-nek a cikkeket érintő műszaki leírások rendelkezésére bocsátásával kapcsolatban. Mindez felveti a megbízó részéről a megbízás tartalmának nagyobb figyelemmel történő előkészítését, összeállítását, a szükséglet felmérésének időszakában.

2.) A műszaki leírások tartalmi vizsgálatánál derült ki, hogy számos leírás elavult, korszerűtlen, helytelen terminológiát tartalmaz, az utóbbi években pontosításukra nem került sor. Amennyiben átdolgozásuk megtörtént, úgy jóváhagyásuk maradt el, a MH RSZF által. Mindemellett műszaki tartalmuk alapján a különböző termékek elkészítése, legyártása rendkívül kérdéses, új, eddig ilyen terméket nem készítő gyártó által, amelyet sajnos a lefolytatott eljárások bizonyítottak.

3.) A mintadarab megvásárlásának kikötése helyesnek bizonyult, ugyanis a műszaki leírások pontatlansága miatt a mintadarabok reprodukálására került sor a gyártás során. Ugyanakkor kiderült, hogy a kiadott mintadarabok számos részletben eltértek a műszaki leírástól. Mindez felveti az előkészítés folyamatában az operatívabb együttműködést az ajánlati felhívás kidolgozói és az MH REK között.

4.) Az eljárás előkészítésének időszakában nyilvánvalóvá vált, hogy a tárgyévi ellátásokkal kapcsolatos közbeszerzési eljárást a szolgálatfőnöknek január-február hónapban, vagy azt megelőzően el kell juttatnia a HM BH-hoz az eljárási folyamat időigénye és a gyártáshoz szükséges időszükséglet miatt. Ellenkező esetben az első félévben tényleges ellátás az újonnan beszerzett termékekből vagylagos.

2. A közbeszerzési eljárás lefolytatása

2.1. Tárgyalásos közbeszerzési eljárás

2.1.1. Felkészülés a tárgyalásos közbeszerzési eljárásra

A meghívóban meghatározásra került, hogy az ajánlattevők tárgyalási alapként nyújtsanak be előzetes ajánlatot, valamint az ajánlott termékből 3 mintadarabot a BH-hoz.

A szb. munkájának támogatására szakértők kerültek kijelölésre az MH Ruházati Ellátó Központ részéről lábbeli, felső ruházat, bőrárú, textil és kötöttárút érintő szakterületek vonatkozásában. A szakértők szerepe a beérkezésre került mintadarabok vizsgálatában volt, ugyanakkor bizonyos termékek minőségi vizsgálatát az MH Ruházati Ellátó Központ laboratóriuma, illetve a KERMI hajtotta végre.

A szakértők részére meghatározásra került, hogy az általuk vizsgált termékről nyilatkozniuk kellett, mely szerint a kiírás műszaki követelményeinek megfelelőek-e, illetve miben haladják meg a kiírás műszaki követelményeit. Amennyiben ezt az alapkövetelményt egy termék nem teljesítette, úgy a továbbiakban a szakértői bizottság nem foglalkozott az ajánlattevő ajánlatának arra vonatkozó részével.

2.1.1.1. Felkészülés a közvetlen tárgyalásra

A tárgyalásra történő felkészülés során a szb. tagjai vizsgálták a tárgyalási alapként benyújtott előzetes ajánlatok tartalmát, a törvényi megfelelőség szempontjából. A Kbt. által kötelezően becsatolandó dokumentumok hiánya a tárgyalás megkezdését nem akadályozta. Ugyanis a végső ajánlattételig van lehetőség az ajánlattevők részére a hiányzó dokumentumok becsatolására. A szb. felkészülése során nyilvánvalóvá vált, hogy a bizottság tevékenységét három irányban egyszerre kell végezni és összehangolni. ***Nevezetesen :***

- első részleg a termékek műszaki vizsgálatát, ellenőrzését végzi,

- második részleg a termékekkel kapcsolatos minőségbiztosítási kérdéseket vizsgálja,
- harmadik részleg az ajánlati anyagok alapján felkészül a közvetlen tárgyalásra, amelynek fő iránya a céggel kapcsolatos általános ismeretek, a termékkel kapcsolatos műszaki ismertetés, a minőségterv megismertetése, - minőségbiztosítási csoport, termékkel kapcsolatos szavatosság - szállítási határidő, szerződéses ár.

A közvetlen tárgyalások lefolytatására ütemtervet készített a szb., melyet a termékek jellege szerint határozott meg.

Az általános kereskedelemben beszerezhető termékek viszonylatában az ajánlattevőkkel történő egyidejű tárgyalási metodika mellett döntött, a meghatározott katonai termékek, (pld. egyenruházat) beszerzésével kapcsolatban az ajánlattevőkkel külön-külön lefolytatott tárgyalás mellett határozott az szb.

2.1.2 Közvetlen tárgyalások ütemezése, lefolytatása

A tárgyalások tényleges végrehajtását három ütemben folytatta le a szb., nevezetesen az ajánlattevők által felajánlott termékek szakmai vizsgálata a kiírásnak megfelelő műszaki követelményeknek megfelelően, amely kiterjed a termék minőségének, konfekcionálásának és külső megjelenési, esztétikai képének vizsgálatára. Ezt követően a szakértők által jelentett vélemény figyelembevételével az szb. állást foglalt az ajánlat elfogadásával, vagy érvénytelenítésével kapcsolatban.

Második ütemben az ajánlattevő dokumentációjának ellenőrzése a Kbt-ben rögzítettekkel összhangban. Teljes dokumentáció ellenőrzése, hiányok megállapítása, hiánypótlásra határidő szabással. Amennyiben az ajánlattevő termelő, a minőségi terv vizsgálata. Ha az ajánlattevő forgalmazó, úgy forgalomba-hozatali engedély a gyártótól, és az ehhez kapcsolódó nyilatkozatok vizsgálata.

Az első és második ütem után az érvényes ajánlattal rendelkező cégekkel az általános kereskedelemben beszerezhető termékekkel kapcsolatban közvetlen, egyidejű tárgyalás lefolytatása:

- Nyilatkozat kérése a dokumentációban kiadott szerződéses feltételek elfogadására, (igen-nem) aki nem fogadta el,

azzal a tárgyalás megszakítása, ilyen a tárgyalás során nem volt. Valamennyi cég elfogadta a szerződéses feltételeket;

- Nyilatkozat a teljesítési határidőre vonatkozóan;
- Teljesítéssel kapcsolatos garanciák a termékeket illetően;
- Ajánlati ár, első nyilvános árajánlat.

A tárgyalás ezt követő szakaszában a bizottság valamennyi ajánlattevő részére végső ajánlattételi lapot adott ki, amelyen az ajánlattevők megtették végső ajánlataikat a szállítási határidő, az ár és a termékkel kapcsolatos szavatosság vonatkozásában.

Katonai termékek beszerzésével kapcsolatban az ajánlattevőkkel egymás után, külön-külön került sor tárgyalásra az előzőekben ismertetett szempontokkal összhangban. Végső ajánlattételüket a cégek egy időben, egy helyen, a bizottság által kiadott végső ajánlati lapon tehették meg.

Az értékelés időszakában a szb. a tárgyalási alapként benyújtott előzetes ajánlatok a lefolytatott tárgyalások, az azt követően tett végső ajánlatok és benyújtott mintadarabok figyelembevételével alakította ki állásfoglalását.

Így megállapításra került, hogy a megszólított 49 cégből a meghívás ellenére jelentkezési szándékát a megadott határidőig nem jelezte vissza 22 cég, 4 cég termékmintát nem tudott bemutatni, ezért az eljáráson való részvételi szándékukat visszavonták.

Kettő cég által bemutatott mintadarabok a műszaki leírás követelményeinek nem feleltek meg, így velük az eljárást a szb. a továbbiakban nem folytatta le.

2.1.3. Következtetés

1.) Huszonegy cég tett ajánlatot 97 termékre, 20 termékre nem érkezett ajánlat. A tárgyalások közvetlen tapasztalataként rögzíteni kell, hogy a megszólításra került, illetve a tárgyaláson megjelent cégek a Kbt. vonatkozó előírásait az ajánlat elkészítésének megtételében nem kellő körültekintéssel vették figyelembe.

Ezért a tárgyaláson a tervezettnél jóval több időt kellett arra fordítani, hogy az ajánlattevőkkel megértesse az szb. a Kbt. előírásainak fontosságát és annak betartásának szükségességét.

2.) További problémaként jelentkezett, hogy a minőségterv tartalmát, szerepét nem pontosan értelmezték az ajánlattevők. Ezért elkerülhetetlenné vált, az ajánlattevőkkel történő részletekig kiterjedő megbeszélés, hogy a termékre szolgáló minőségterv nem ugyanaz, mint a minőségbiztosítási rendszer.

Sok időt vett el a bizottságtól, mire megértettette az ajánlattevőkkel, hogy külön-külön minden termékre minőségtervet kell készíteniük, a kiadott dokumentációban lévő követelményrendszer alapján. A tárgyalások folyamán kiemelt figyelmet fordított az szb. e kérdéskörnek. Feltételezte, hogy az eljáráson részvevők nagy valószínűséggel részt fognak venni a nyílt eljárásban lefolytatásra kerülő közbeszerzésben is, ahol a minőségterv becsatolása az adott termékekre kötelezően előírt dokumentum. E feladat végrehajtásában a hivatal minőségbiztosítási igazgatóság szakreferensei kiemelkedő munkát végeztek.

3.) A tárgyalásos eljárás során a kiemelt kérdésekre fordított idő és az akkor szerzett tapasztalat felbecsülhetetlen értékű segítséget nyújtott az szb-nek a nyílt közbeszerzési eljárás és az azt követő tárgyalásos közbeszerzési eljárások időszakában.

A tárgyalásos közbeszerzési eljárás értékelésének szakaszában a vonatkozó eljárási szabályok betartásával a nyílt közbeszerzési eljárás közzététele Közbeszerzési Értesítőben megindításra került.

2.2. Nyílt közbeszerzési eljárás lefolytatása

A megjelentetéssel kapcsolatban felmerült kérdések, a dokumentáció összeállítása, az abban szereplő műszaki leírások pontosítása mindvégig a szb. tevékenységének fő feladatát képezte. Itt utalok vissza már az előzőekben említettekre, melyekben a HM BH vezérigazgatója feladatul szabta az szb. részére a szakszerű, pontos dokumentáció elkészítését. A dokumentáció összeállításának problémái késleltették a nyílt közbeszerzési eljárási felhívás közzétételét, mert a Kbt. vonatkozó pontja meghatározza, hogy a

dokumentáció a megjelenés napján rendelkezésre kell, hogy álljon az ajánlatkérő részére. A műszaki leírások pontosítása és a dokumentáció összeállítása miatt a közbeszerzési eljárás indítása mintegy 40-50 napot késett a tervezett határidőhöz viszonyítva. Mindez maga után vonta, hogy az egész beszerzési folyamat eltolódik és a teljesítésekre ténylegesen a harmadik negyedév utolsó hónapjától lehet számolni. Mindez előre vetítette ellátási feszültségek kialakulásának lehetőségét, amely be is következett.

A nyílt közbeszerzési eljárási felhívás a 1998/28. KÉ-ben jelent meg 255 cikk vonatkozásában. A kiírás szerint a dokumentáció vásárlási határideje 1998.július 29-én járt le, az ajánlati dokumentációt 72 cég vásárolta meg. A dokumentáció értékesítéséből 1.948.000 Ft bevételt realizált a HM BH, amely összeg megosztásra került a hivatal és az MH REK között. 24 termékre nem vásároltak ajánlati dokumentációt a jelentkező cégek. Az ajánlattételi határidő 1998.augusztus 25-én 10.00 órakor járt le.

2.2.1 Nyílt közbeszerzési eljárásra ajánlatok megtétele, értékelése

Az ajánlati határidő lejártára 53 ajánlattevő nyújtotta be ajánlatát, az ajánlatok bontásán megjelent 36 cég képviselője. Az beérkezett ajánlatok értékelését az szb. három jól elkülönített fázisban hajtotta végre. Első fázisban a Kbt. által meghatározott érvényesség megállapítására került sor a tartalmi, formai követelmények szerint. Megállapításra került, hogy 40 ajánlattevő a vonatkozó törvényi előírásokat nem teljesítette, pld. hatósági igazolások, nyilatkozatok becsatolását nem hajtották végre, így ajánlatuk érvénytelenségének kimondására tett javaslatot az szb. a vezérigazgató felé.

Ebben a helyzetben felmerült annak lehetősége, hogy hiánypótlására biztosítson lehetőséget a hivatal az adott cégeknek, de kikérve a Közbeszerzési Döntőbizottság, különböző közbeszerzést lefolytató központi szervezetek véleményét, állásfoglalását. A HM BH vezérigazgatója úgy döntött, hogy hiánypótlásra nem ad lehetőséget senkinek. A továbbiakban a szb. a 13 érvényes ajánlat és a hozzá benyújtott mintadarabok értékelését végezte el. Az értékelés tevékenységét az szb. hasonlóan szervezte, mint a megelőző tárgyalásos eljárás időszakában, azzal az eltéréssel, hogy nem három, hanem csak két részlegben folytatta a munkát. Az első részleg az ajánlatok tartalmi értékelését végezte, míg a másik részleg a benyújtott mintadarabok vizsgálatát hajtotta végre és a szakértői véleményeket állí-

totta össze. Mindezek megtörténte után a szb. megállapította, hogy egy ajánlattevő által benyújtott mintadarab és minőségterv nem felel meg a kiírás műszaki és tartalmi követelményeinek, így az ajánlat érvénytelenségére tett javaslatot. Az szb. állásfoglalása és javaslata alapján a HM BH vezérigazgatója a közbeszerzést 89 termék viszonylatában eredménnyel lezárta és 11 céggel kötött szállítási szerződést, 166 termék viszonylatában a közbeszerzést eredménytelennek nyilvánította.

2.2.2. A nyílt közbeszerzési eljárás eredményének hatása

A kialakult helyzetben a HM BH vezérigazgatója meghozta döntését, hogy közzététel nélküli tárgyalásos eljárás keretében közbeszerzést kezdeményez 166 termék beszerzésével kapcsolatban.

A tárgyalásos eljárásra meghívásra került 58 cég, meghívásra kerültek mindazok akik a dokumentációt megvásárolták, illetve ajánlattevőként ezt megelőzően hivatalunknál előfordultak. A meghívottak közül 55 cég tett ajánlatot 151 termékre. A tárgyalás lefolytatása hasonló metodika alapján történt, mint az ezt megelőző tárgyalásos eljárás. Itt utalok vissza arra, hogy tavasszal szerzett tapasztalatokat rendkívül jól tudta hasznosítani a szb, sőt kimerem jelenteni, hogy a tavasszal szerzett tapasztalatok nélkül nem tudta volna a szb. a közbeszerzési eljárást mintegy egy hónap alatt végrehajtani, lezárni. Az 55 ajánlattevő cégből mindössze csak kettő cég ajánlata volt érvénytelen a tárgyalások befejezése után, mivel a végső ajánlattételhez nem csatolták be a hiányzó dokumentumokat.

A benyújtott előzetes ajánlatok, termékek a tárgyalásokon tett végső ajánlatok eredményeként a szb. elvégezte az ajánlatok értékelését. Az értékelés végrehajtása után 38 cég ajánlatának elfogadására tett javaslatot az szb. 151 termék vonatkozásában.

Szállítási szerződést a HM BH 38 céggel kötött 1998.december 15-i teljesítési véghatáridővel.

3.) Összegzett következtetések

A lefolytatott közbeszerzési eljárások bizonyították, hogy lehetséges a ruházati beszerzések végrehajtása a közbeszerzési eljárásokkal. Ugyanakkor e feladat megoldása számos problémára világított rá, mind az ajánlatkérők, mind az ajánlattevők oldaláról:

1.) A ruházati beszerzések érdekében lefolytatott közbeszerzési eljárások - tárgyalásos, nyílt közbeszerzési eljárás - rámutattak arra a nem elhanyagolható tényre, hogy a tárgyalásos közbeszerzési eljárás alkalmazása a költségek szempontjából előnyösebb, mint a nyílt eljárás. Ugyanis az ajánlattevők által kiajánlott ajánlati ár a tárgyalásos eljárás során, a végső ajánlattételig eltérő mértékben, de mintegy 10-15 %-ig csökkenhet cikkenként. Ezzel jelentős anyagi megtakarításokat lehet biztosítani. A nyílt közbeszerzési eljárás végrehajtásakor az ajánlattevők által kiajánlott ár végleges. Azt az eljárás során módosítani, változtatni nem lehet, mivel a Kbt. vonatkozó pontjai alapján úgy az ajánlatkérő, mint az ajánlattevő kötve van ajánlatához, azt tartalmában nem változtathatja meg.

Mindezek a tapasztalatok felvetik annak kérdését, hogy az elkövetkezőkben érdemes megvizsgálni - a törvény adta kereteken belül - a Magyar Honvédség érdekeit szem előtt tartva, milyen arányban lenne célszerű a tárgyalásos és a nyílt eljárásban beszerzésre kerülő termékek felosztása.

2.) A lefolytatott beszerzések bizonyították, hogy törekedni kell a közvetítő cégek kiszűrésére, mivel több kereskedő cég jelentkezett ajánlattételre olyan termékkörben, amelyre gyártók is adtak ajánlatot. A gyártói ajánlatok eltérő mértékben, 10-20 %-kal voltak kedvezőbbek, illetve szavatolták a gyártás során az állandó minőségellenőrzést és a termékcsere lehetőségét minőségi reklamáció esetén.

3.) Megállapításra került, hogy a gyártók és a forgalmazók kis hányada rendelkezik csak tanúsított minőségbiztosítási rendszerekkel. A meghatározó gyártóknál bevezetésre került, illetve bevezetés alatt van a tanúsított minőségbiztosítási rendszer kiépítése. A lefolytatott eljárás ösztönzőleg hatott e területen is az ajánlattevők részére, mivel a tanúsított minőségbiztosítási rendszer előnyként került meghatározásra az értékelés során.

4.) Az elvégzett munka rámutatott a megbízó és az eljárást lefolytató között meglévő kommunikációs hiányosságokra, amely számos esetben akadályozta a munkavégzést, sőt egy-két esetben veszélyeztette az eljárás lefolytatását, lásd. műszaki leírások minősége, tartalma. Az eljárás során a feladat megoldás érdekében lefolytatott folyamatos egyeztetések hatására az eljárási időszak végére majd minden területen sikerült felszámolni a kommunikációs problémákat. Mindez bizonyította, hogy lehetséges a különböző területek képviselőiből szervezett szakbizottsággal, határozott vezetés mellett a közbeszerzések eredményes lefolytatása.

5.) A közbeszerzés végrehajtásakor felmerülő különböző, rendszeren belüli és kívüli minőségi vizsgálatok rámutattak arra, hogy a közbeszerzések tervezésénél elengedhetetlen azok lefolytatásával kapcsolatos költségek tervezése a minőségi vizsgálatok és egyéb dokumentációs kiadásokat érintően.

6.) Összességében a feladatszabás minősége az azzal kapcsolatos adat, dokumentum szolgáltatás korrektsége alapjaiban határozza meg a lefolytatásra kerülő közbeszerzési eljárás eredményességét és törvényességét.

Felhasznált irodalom:

1.) 48/1996. (HK 1./1997.) Honvédelmi miniszteri határozat költségvetési szerv alakításáról. - Budapest 1997.

2.) 8/1997. (HK 5.) HM utasítás a közbeszerzések HM költségvetési fejezeten belüli eljárási rendjéről. - Budapest 1997.

3.) 9/1998. (HK 4.) HM utasítás a Honvédelmi Minisztériumi fejezet központi és intézményi gazdálkodásának rendjéről. Budapest 1998.

4.) HM Beszerzési Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata - Budapest 1997.